

NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLH300057
NAZWA OBSZARU Dolina Średzkiej Strugi

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [5. STATUS OCHRONY OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ B	1.2. Kod obszaru PLH300057	Powrót
---------------	-------------------------------	------------------------

1.3. Nazwa obszaru

Dolina Średzkiej Strugi

1.4. Data opracowania 2008-01	1.5. Data aktualizacji 2024-03
----------------------------------	-----------------------------------

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres: Polska Al. Jerozolimskie 136 Warszawa 02-305
Adres e-mail: kancelaria@gdos.gov.pl

Data zaproponowania obszaru jako OZW:	2009-10
Data zatwierdzenia obszaru jako OZW(*):	2012-01
Data objęcia obszaru ochroną SOO:	2022-02
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony SOO:	rozp. MKiŚ z dn. 25 stycznia 2022 r. w spr. soo Dolina Średzkiej Strugi (PLH300057)

					Min	Maks		C R V P		Populacja	zachowania	Izolacja	Ogólnie
A	1188	Bombina bombina		p	1000	1000	i		M	C	A	C	B
M	1337	Castor fiber		c				R	M	D			
M	1355	Lutra lutra		c				R	M	D			

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne - wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorię tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubnej oceny wielkości populacji - w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

3.3. Inne ważne gatunki fauny i flory (opcjonalnie)

Gatunek					Populacja na obszarze				Motywacja					
Grupa	KOD	Nazwa naukowa	S	NP	Wielkość		Jednostka	Kategoria	Gatunki wymienione w załączniku		Inne kategorie			
					Min	Maks		C R V P	IV	V	A	B	C	D
P		Lotus tenuis						V			X			X
P		Orchis morio						V			X			X
P		Tetragonolobus maritimus						R			X			X

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, Fu = grzyby, I = bezkręgowce, L = porosty, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- KOD: w odniesieniu do ptaków z gatunków wymienionych w załączniku IV i V należy zastosować nazwę naukową oraz kod podany na portalu referencyjnym.
- S: jeśli dane o gatunku mają charakter poufny i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki Według standardowego Wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategoria: kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = występuje.
- Kategorie motywacji: IV, V: gatunki z załączników do dyrektywy siedliskowej, A: dane z Krajowej Czerwonej Listy; B: gatunki endemiczne; C: konwencje międzynarodowe; D: inne powody

4. OPIS OBSZARU

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

[Powrót](#)

Pokrycie

Klasa siedliska przyrodniczego	[%]
N23	0.7
N10	54.79
N12	44.51
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Obszar obejmuje dolinę niewielkiej rzeki średzkiej Strugi. Rzeka ta płynie w otwartym krajobrazie rolniczym. Szerokość doliny wynosi 0,5-1km. Dno doliny zajęte jest głównie przez zbiorowiska szuwarowe oraz przez łąki i pastwiska, na których prowadzona jest ekstensywna gospodarka rolnicza. Na obszarze tym znajduje się kilkadziesiąt zarastających dołów potorfowych. W okolicach Kromolic poprzez spiętrzenie wód średzkiej Strugi stworzono płytkie, silnie zarośnięte stawy, w których prowadzona jest hodowla ryb oraz pobierana jest woda do nawodnień okolicznych pól uprawnych.

4.2. Jakość i znaczenie

Dolina Średzkiej Strugi oraz licznie znajdujące na jej obszarze doły potorfowe i rozlewiska są jedną z najważniejszych w Wielkopolsce ostoi lęgowej kumaka nizinnego *Bombina bombina*. Obszar ten jest również bardzo ważną w skali regionu ostoją gatunku płaza spoza załącznika Dyrektywy Siedliskowej - ropuchy zielonej *Bufo viridis* (kilka tysięcy osobników młodocianych). Obszar ten jest także ważnym korytarzem ekologicznym dla dwóch gatunków wymienionych w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG - *Castor fiber* i *Lutra lutra*. Jest to także cenna ostoja dla ptaków szuwarowych i łąkowych, zarówno gatunków wymienianych w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG, jak i spoza Załącznika, a chronionych prawnie na obszarze naszego kraju.

1340 Śródładowe słone łąki, pastwiska i szuwały (*Glauco-Puccinietalia*, część – zbiorowiska śródładowe) Siedlisko 1340 w obszarze Natura 2000 Dolina Średzkiej Strugi nie było wcześniej udokumentowane literaturowo. Doniesienia naukowe (Sotek, 2000) potwierdzają jedynie fakt występowania gatunków solniskowych. W roku 2017 wykonano badania terenowe w celu stwierdzenia gatunków solniskowych obligatoryjnych i fakultatywnych oraz zespołów roślinnych przynależących do siedliska przyrodniczego 1340. Udowodniono występowanie śródładowych łąk słonych na powierzchni 0,66 ha (Rakowski et al., 2018). Uwzględniając odnotowane rzadkie gatunki roślin naczyniowych tworzące zbiorowiska roślinne stopień reprezentatywności oceniono jako doskonały (A) dla siedliska przyrodniczego 1340. Cennymi gatunkami roślin występującym w obrębie solnik przedmiotowego obszaru są: *Eleocharis uniglumis*, *Lotus tenuis*, *Rumex maritimus*, *Sonchus arvensis* ssp. *uliginosus*, *Triglochin maritimum*. Powierzchnia względna siedliska nie przekracza poziomu 2% w stosunku do powierzchni w obrębie kraju (względna powierzchnia C). Z kolei stan zachowania występujących na tym terenie słonorośli zakwalifikowano do kategorii B na podstawie dokonanych ocen cząstkowych. Stopień zachowania struktury – II (dobrze zachowana). Stopień zachowania funkcji – II (dobre perspektywy). Możliwość odtworzenia – II (możliwe przy średnim nakładzie środków). Ogólna ocena siedliska 1340 w obszarze Natura 2000 Dolina Średzkiej Strugi to C (znacząca).

6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*)

Siedlisko 6410 w obszarze Natura 2000 Dolina Średzkiej Strugi nie było wcześniej udokumentowane literaturowo. Doniesienia naukowe (np. Czarna, 2002) potwierdzają jedynie fakt występowania gatunków łąk zmiennowilgotnych, np. *Betonica officinalis*, *Molinia caerulea*, *Galium boreale* oraz gatunków rzadkich, tj. *Orchis morio*. W latach 2017-2018 wykonano badania terenowe w celu stwierdzenia roślinności charakterystycznej dla siedliska przyrodniczego 6410. Udowodniono występowanie łąk trzęślicowych w obszarze na powierzchni 2,92 ha (Rakowski et al., 2018). Odnotowano obecność gatunków rzadkich, tj. *Orchis morio* czy *Tetragonolobus maritimus*. Uwzględniając odnotowane gatunki roślin naczyniowych (w tym rzadkie) tworzące zbiorowiska roślinne 6410 stopień reprezentatywności oceniono jako znaczący (C). Natomiast powierzchnia względna siedliska nie przekracza poziomu 2% w stosunku do powierzchni w obrębie kraju (względna powierzchnia C). Z kolei stan zachowania występujących na tym terenie płatów siedliska przyrodniczego 6410 zakwalifikowano do kategorii B na podstawie dokonanych ocen cząstkowych. Stopień zachowania struktury – II (dobrze zachowana). Stopień zachowania funkcji – II (dobre perspektywy). Możliwość odtworzenia – I (łatwe). Ogólna ocena siedliska 6410 w obszarze Natura 2000 Dolina Średzkiej

Strugi to C (znacząca).

Lotus tenuis

Komonice wąskolistną odnotowano w największym płacie siedliska 1340. Populacja niewielka i stabilna, zaliczona do kategorii liczebności V (Rakowski et al., 2018).

Orchis morio

Gatunek obserwowany pod Pierzchnem o stabilnej, lecz małolicznej populacji na łące trzęślicowej. Populacja zaliczona jako bardzo rzadka – kategoria V (Czarna, 2002)

Tetragonolobus maritimus

Komonicznik skrzydlastostrąkowy jest rzadkim gatunkiem charakterystycznym występującym na łąkach trzęślicowych. Populację gatunku w obszarze Natura 2000 Dolina Średzkiej Strugi oszacowano jako średnioliczną, stąd ocena kategorii liczebności R (Rakowski et al., 2018).

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
L	A01		i
M	J02.05		i
M	D01.02		o
L	D01.02		i
M	A08		i
L	F02.03		i
M	A01		o
M	A08		o
M	A04.03		i
M	A03.03		i
M	A03.03		o
L	B01		i
M	J02		i
M	J02.01		i
L	J02.06.01		i
L	K		i
L	K03.04		i
L	K04.01		i
L	U		i
Oddziaływania pozytywne			
Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
L	A04		i
M	X		b
M	A03		i

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie

kwasów/zakwaszenie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,
 O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.
 i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednoczesne.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ		[%]
Publiczna	Krajowa/federalna	0
	Kraj związkowy/województwo	0
	Lokalna/gminna	0
	Inna publiczna	0
Własność łączna lub współwłasność		0
Prywatna		0
Nieznana		100
Suma		100

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

1. Anonimus. Uchwała Rady Miejskiej w Środzie Wielkopolskiej nr X/95/95 z dnia 20 czerwca 1995 roku w sprawie: ustanowienia terenu "Bagien Średzkich" za Obszar Chronionego Krajobrazu, 1995.2. Anonimus. Uchwała Nr XXVII/367/2005 Rady Miejskiej w Środzie Wielkopolskiej z dnia 23 czerwca 2005 r. w sprawie wyznaczenia terenu "Bagien Średzkich" za Obszar Chronionego Krajobrazu, 2005.3. Czarna, A., Obecność Orchis morio L. na terenie Wielkopolski. Roczniki Akademii Rolniczej w Poznaniu. Botanika, 2002, 5: 23–25.4. Giertych, M., Szajda, M., Średzka Struga – perełka ornitologiczna suchej Wielkopolski. Ptaki Polski 2008, 1: 35–395. Karlik, A., Awifauna łągowa Bagien Średzkich – stan w roku 1997 i kierunki zmian. Praca magisterska, Zakład Biologii i Ekologii Ptaków, UAM w Poznaniu, 1998.6. Klich, S., Klich, M., Ekspertyza przyrodnicza dotycząca kumaka nizinnego w obszarze Natura 2000 Dolina Średzkiej Strugi PLH300057. Tarnów, 2018. 7. Koralewska-Batura, E., Mięczaki (Mollusca) Wielkopolski. Wyd. Nauk. UAM, Poznań, Ser. Zool., 1992, 18 1-41.8. Kotecka, J., Rośliny naczyniowe Obszaru Chronionego Krajobrazu "Bagna Średzkie" (powiat średzki). Praca magisterska, Zakład Taksonomii Roślin UAM. Poznań, 2001.9. Latour, J., Garczyński R., Sowula T., Badania nad solniskami śródlądowymi Polski. Bad. Fizjograf. Nad Pol. Zach. 1966, 18: 7-65.10. Olaczek, R., Roślinność pastwiskowa na słonych glebach okolic Łęczycy. Zesz. Prob. Post. Nauk Roln. 1967, 74: 65-70.11. Rakowski, W., et al. Ekspertyza siedlisk przyrodniczych 1340 i 6410 w obszarze Natura 2000 Dolina Średzkiej Strugi PLH300057. Regionalna Dyrekcja ochrony Środowiska w Poznaniu, Poznań, 2018.12. Scheller, B., Notatki florystyczne z zachodniej części Równiny Średzkiej. Zeszyty Naukowe UAM w Poznaniu. Biologia 1964, 5:121-135.13. Sotek, Z., Distribution of Triglochin maritimum [Juncaginaceae] in Poland. Fragmenta Floristica et Geobotanica, 2000, 45(1–2):445–456.14. Szajda, M., Liczebność i rozmieszczenie łągowych ptaków siewkowych Charadriiformes w dolinach Średzkiej Strugi i Moskawy. Ptaki Wielkopolski, 2012, 1: 110–118.15. Śliwa, P., Wylegała, P., Propozycja zagospodarowania Obszaru Chronionego Krajobrazu "Bagna Średzkie. PTOPI "Salamandra", Poznań, 2005.16. Zimowski, M., Awifauna łągowa Bagien Średzkich. Przegl. Przynr., 1996, 7(2): 37–54.

5. STATUS OCHRONY OBSZARU (OPCJONALNIE)

5.1. Istniejące formy ochrony na poziomie krajowym i regionalnym:

[Powrót](#)

Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]
PL04	27.24				

5.2. Powiązanie opisanego obszaru z innymi formami ochrony:

na poziomie krajowym lub regionalnym:

Kod rodzaju	Nazwa terenu	Rodzaj	Pokrycie [%]
PL04	Bagna Średzkie	*	27.24

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

[Powrót](#)

Organizacja:	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Poznaniu
Adres:	Polska Jana Henryka Dąbrowskiego 79 60-529 Poznań
Adres e-mail:	sekretariat.poznan@rdos.gov.pl

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

☐ Tak
☒ Nie, ale jest w przygotowaniu
☐ Nie

7. MAPA OBSZARU

[Powrót](#)

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH300057

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

Tak Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych (opcjonalnie)

--